

Sefirat (numărătoarea) HaOmer și data sărbătorii de Șavuot ספירת העומר (partea întâi) [anul 5779]

Sefirat HaOmer este o mițva dată în Tora pentru evrei. Trebuie numărată fiecare zi, începând cu a doua zi de Pesah, timp de 49 de zile, iar ziua a 50-a este sărbătoarea de Șavuot, care înseamnă *săptămâni*, adică cele 7 săptămâni pe care le numărăm. Perioada în care noi numărăm se numește perioada de Omer עומר, care înseamnă *o măsură de cantitate* (de orz care se aducea la Templu).

Primul verset: "Să-ți numeri șapte săptămâni, de când se va începe punerea secerii în grâu, să începi să numeri șapte săptămâni" (Deutoronom 16:9).

Al doilea verset:

"Și de a doua zi după sărbătoare (*scris: Șabat*), de la ziua când ați adus Omerul (snopul după măsură) legănat, să vă numărați șapte săptămâni (*scris: Șabatot*), întregi să fie. Să numărați cincizeci de zile până la a doua zi după a șaptea săptămână (*scris: Șabat*) și să aduceți o nouă ofrandă Domnului". (Levitic 23:15-16).

Ce înseamnă "ziua de după Șabat" și data sărbătorii de Șavuot

Numărătoarea începe din momentul în care se făcea în Templu jertfa de Omer *Hatnufa* (snopul legănat), care era a doua zi de Pesah sau "ziua de după Șabat," după cum este scris în Tora, adică în 16 Nisan. Din momentul în care se făcea jertfa asta în Templu se putea mânca din recolta nouă a anului. Ultima zi de numărare este 5 Sivan seara, adică *Erev* (ajun) al sărbătorii de Șavuot. Problema care apare acum este aceea că această dată nu mai este consemnată în scris în Tora, unde apare numai luna Sivan, astfel că este nevoie să numărăm zilele și săptămânile ca să putem ști ziua.

În primul rând trebuie să înțelegem ce înseamnă "a doua zi de Șabat" din versetul al doilea, reprodus mai sus, למחרת השבת. În timpul celui de al doilea Templu, grupul numit Saduchei (*Ṭedukim*) și cei numiți *Baitusim* (foarte apropiați de Saduchei, provenind și ei din familii de Cohanim), care negau existența Tora Orală și recunoșteau numai Tora scrisă, au înțeles că a doua zi după ziua de Șabat (a șaptea zi a săptămâni) este după Paște (câteodată este sărbătoarea înseși, dar de multe ori nu) și în nici un caz nu a doua zi după ziua de sărbătoare cum au înțeles Fariseii (*Prušim*) care au mers după Tora Orală, care spune că Șabat în acest verset înseamnă *Yom Tov*, zi de sărbătoare, adică prima zi de Pesah. Asta înseamnă că aici Șabat nu înseamnă a șaptea zi a săptămânii, ci înseamnă o zi de Șabat, de odihnă și nu de muncă, ca și în expresia despre Yom Kipur - *Șabat Șabaton* שבת שבתון (Levitic 23:32), care poate să cadă și în alte zile decât în a șaptea zi a săptămânii.

Controversa aceasta o întâlnim și în Talmud, tractatul Menahot 65:b. În discuție este respinsă ideea Saduchailor și acceptată cea a Fariseilor. Și așa reiese că sărbătoarea de Șavuot cade într-o dată fixă, 6 Sivan, doar ziua săptămânii se schimbă. În schimb, după ideea Saduchailor și Baitusimilor, Șavuot nu are o dată fixă, fiindcă numărătoarea începe la date diferite, după cum cade Șabatul de Paște, dar fiindcă începeau numărătoarea din prima duminică după Paște, o terminau întotdeauna duminică, dar la date diferite. Și așa procedează și creștinii

cu sărbătoarea de Rusalii. Și astăzi mai există grupuri de evrei care numără așa, cum este, spre exemplu secta de Karaim, ai cărei adepți cred numai în Tanachul scris (adică Tora, Profeți și Scrieri). Ca să înțelegem mai bine problema asta, trebuie să știm că Hag HaŞavout nu are o dată scrisă în Tora, cu excepția specificării lunii, care este, în acest caz, luna a treia, adică Sivan. Data a fost stabilită prin numărarea celor 50 de zile.

În Talmud apare încă o controversă: dacă *Matan Tora* a căzut de 5, 6, sau de 7 Sivan. Problema s-a născut din situația că, pe vremea aceea, spre deosebire de azi, numărul zilele lunilor nu era fix, numărul lor putând fi de 29 sau 30 de zile. În afară de asta Roş Hodeş se stabilea prin observarea lunii și nu era fixat. Astăzi numărul zilelor este riguros fixat, Nisan are întotdeauna 30 de zile și Iyyar are întotdeauna 29 de zile, așa că Şavuot cade întotdeauna de 6 Sivan.

Ce înseamnă "şapte Sabatot"

În versetul 16 este scris "a doua zi după al şaptelea Şabat", iar în versetul 15 scrie "şapte Şabatot". Și aici cuvântul Şabat este înțeles altfel decât la grupele amintite mai sus. De exemplu, marele înțelept Ramban (Nahmanides, Spania-Israel, sec.13) scrie în interpretarea lui la cartea VaYikra/Levitic: "Nu se poate ca în aceste două versete să interpretăm Şabat ca *Iom Tov*, sărbătoare, cum am făcut mai înainte (în capitolul anterior), ci trebuie înțeles 'săptămână' după cum a tradus Onkelos (cel mai important traducător a Toraei în aramaică din secolul 1 e.n.).". Cu alte cuvinte, în versetul 15, cuvântul Şabat apare de două ori: o dată înseamnă sărbătoare și a doua oară săptămână.

Semnificații ale numărătorii de Omer

Ca de obicei avem multe variante ale unor posibile semnificații. Vă dau numai câteva dintre ele:

- **Semnificații spirituale.** Numărătoarea semnifică o anumită evaluare a pregătirii spirituale pentru *Matan Tora*, Primirea Toraei la muntele Sinai, exprimând credința populară potrivit căreia evreii, când așteptau să primească Tora, erau încă impuri din punct de vedere spiritual, dar au reușit, în zilele astea, puțin câte puțin, să urce câte o treaptă, *madrega* מדרגה, zi de zi, ca să se apropie de ziua asta mare ceva mai purificați.
- **Semnificații agricole.** La începutul primăverii, adică de sărbătoarea de Pesah, începe secerișul orzului (Exod 9:31) din care se aduce *Minhat HaOmer*, adică ofranda de snop. De Şavuot începe secerișul grâului (Exod 34:22), care se coace mai încet și din primele lui roade (*bikurim* בכורים) se aducea o *Minha*, ofrandă nouă, *Minhat ştei halehem*, ofranda de două pâini, care se făcea *hameţ* חמץ, adică din aluat dospit. Perioada dintre Pesah și Şavuot este percepută ca o trecere de la mâncarea simplă și mai grosolană, potrivită săracilor, la o mâncare mai rafinată, specifică claselor mijlocii și superioare. Perioada de Omer semnifică, deci, în esență, aspirația omenească de a mânca pâine de calitate superioară din recolta nouă a anului.
- **Mai sunt și alte multe semnificații agricole.** De exemplu, **iată una care este de ordin psihologic în context agricol:** Din cauza activităților agricole intense, exista pericolul ca oamenii să uite că vine sărbătoarea de Şavuot. Numărarea zilnică, făcută de fiecare separat, ne ferește de amnezie și ne amintește cu exactitate când va fi sărbătoarea de Şavuot.
- De aceeași factură mai era și frica țăranului ca recolta să fie nereușită, și de asta este legată și ziua de Lag (33) BaOmer. De ea ne vom ocupa în curând, atunci când ne vom apropia de data asta.

